

Особливості соматоскопічних показників студентської молоді в процесі фізичного виховання

¹Національний університет фізичного виховання і спорту (м. Київ);

²Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (м. Вінниця)

Постановка наукової проблеми, аналіз останніх досліджень та публікацій. Кожна професія вимагає від її носія високого рівня розвитку фізичних і психічних якостей, прикладних навичок [16, 18], які ґрунтуються на фундаменті високого рівня фізичного здоров'я. На сьогодні проблема поганого здоров'я та низького фізичного розвитку студентів видається беззаперечною.

Беручи за основу ґрунтовні знання галузі теорії й методики фізичного виховання [13], можемо наголосити на важливих ознаках фізичного розвитку за трьома групами: соматометричні, соматоскопічні та фізіометричні. До соматометричних ознак належать довжина й маса тіла, обхватні розміри грудної клітки, талії, стегон, довжина тулуба, кінцівок; до соматоскопічних ознак фізичного розвитку, зі свого боку, відносять форму грудної клітки, спини, ніг, стопи, власне поставу, рельєф і пружність мускулатури, статевий розвиток тощо.

У контексті нашого дослідження звернемо увагу на стан постави студентів, оскільки її функціональні порушення належать до найбільш розповсюджених відхилень у скелетно-м'язовій системі студентської молоді [1, 2, 4, 5, 7, 8]. На сучасному етапі активно вивчаються особливості стану постави студентів [1, 8, 10, 12, 15], проводяться наукові розробки щодо корекції порушень відхилень у стані опорно-рухового апарату студентської молоді [6, 9, 10, 11, 17]. Можемо констатувати, що в закладах вищої освіти кількість студентів із порушенням постави збільшується з кожним роком.

У спеціальній науковій літературі зафіксовано деякий досвід вивчення проблеми корекції постави студентів музичних спеціальностей у процесі фізичного виховання [14, 15]. Зокрема, вивчення організації та змісту фізичного виховання студентів музичних професій задля корекції порушень постави стосується науковий доробок Л. І. Юмашевої [14]. Наголошено, що особлива поширеність дисфункцій і захворювань опорно-рухового апарату студентів музичних спеціальностей пов'язана зі стереотипними рухами, вимушеною позою, м'язовим напруженням, зумовленим особливостями цього контингенту студентів.

Однак означена нами проблема порушення біогеометричного профілю постави більшості контингенту сучасних студентів ускладнюється тим, що в наукових працях фрагментарно проаналізовано залежність окремих аспектів фізичного розвитку музикантів від музичної спеціалізації [14, 15].

Своєчасну оцінку стану біогеометричного профілю постави студентів та контроль динаміки його негативних змін вважаємо важливим вектором досліджень, що й зумовлює актуальність представленої роботи.

Формулювання мети й завдання статті. Мета цієї праці – визначити особливості типів постави студентів мистецьких спеціальностей у процесі фізичного виховання.

Матеріал і методи дослідження. У констатувальному експерименті до дослідження залучено дівчат, студентів мистецьких спеціальностей за спеціалізаціями «Акторське мистецтво, кіно фотозйомка, теорія музики»; «Вокал, хорове диригування»; «Оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти»; «Фортепіано, оркестрові, струнні інструменти»; «Хореографія». Обстеженням охоплено 396 дівчат (на I курсі – 127, на II – 139, на III курсі – 130 осіб та на IV курсі – 129 дівчат). Використано такі методи наукового пошуку, як аналіз та узагальнення фахової науково-методичної літератури й документальних матеріалів, педагогічне спостереження, метод антропометрії, візуальний «скринінг» рівня стану постави, методи математичної статистики.

Виклад основного матеріалу. Отримані дані свідчать, що збільшення кількості студентів із порушеннями постави спостерігаємо в динаміці. Так, нормальна постава притаманна 70,08 % дівчат I курсу та 66,19 % – II-го. Відсоток респонденток із нормальною поставою на III курсі на 7,77 % менший, ніж на I-му, та на 3,88 % менший, порівняно з II-м курсом. Відповідно збільшується відсоток порушень постави в дівчат мистецьких спеціальностей. Наприклад, відсоток дівчат зі сколіотичною поставою на 9,83 % вищий на IV курсі, ніж на I-му. Круглу спина, порушення постави, що надалі може створити проблемну ситуацію, оскільки потенційно

несприятливий ефект цього стану рано чи пізно неодмінно призводить до зниження функціональних можливостей організму окремих індивідуумів, спостерігаємо у 12,60 % дівчат I курсу та в 14,73 % четвертокурсниць, що більше на 2,13 %

Таблиця 1

Характеристика стану постави дівчат мистецьких спеціальностей I–IV курсів, (n=396)

Тип постави \ Контингент студентів, n	I курс (n=127)		II курс n=139)		III курс (n=130)		IV курс (n=129)	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Нормальна постава	89	70,08	92	66,19	81	62,31	73	56,59
Порушення постави:	38	29,92	47	33,81	49	37,69	56	43,41
– сколіотична постава	20	15,75	28	20,14	25	19,23	33	25,58
– кругла спина	16	12,60	18	12,95	18	13,85	19	14,73
– круглоувігнута спина	1	0,79	0	0,00	2	1,54	2	1,55
– плоска спина	1	0,79	1	0,72	4	3,08	2	1,55

У контексті нашого дослідження проведено розподіл дівчат мистецьких спеціальностей за спеціалізаціями. У табл. 2 представлено особливості розподілу типів постави дівчат I курсу різних спеціалізацій.

Виявляється, відсоток I-курсниць із нормальною поставою різниться залежно від типу спеціалізації. Так, відсоток дівчат спеціалізації «Фортепіано, оркестрові, струнні інструменти» з нормальною поставою є найнижчим – 54,55 %, тоді як у групі спеціалізації «Хореографія» він становить 93,75 %. Звернемо увагу на ще одну групу дівчат зі спеціалізації «Оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти», де відсоток порушень постави дорівнює 61,11 %, що на 22,22 % більше, ніж у досліджуваних із нормальною поставою цієї спеціалізації.

Таблиця 2

Характеристика стану постави дівчат студентів мистецьких спеціальностей I курсу, (n=127)

Тип постави \ Досліджувані спеціалізації, n	Акторське мистецтво, кіно фотозйомка, теорія музики (n=12)		Вокал, хорове диригування, (n= 48)		Оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти, (n=18)		Фортепіано, оркестрові, струнні інструменти, (n=33)		Хореографія, (n=16)	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Нормальна постава	10	83,33	36	75	10	55,56	18	54,55	15	93,75
Порушення постави:	2	16,67	12	25	8	44,44	15	45,45	1	6,25
– сколіотична постава	1	8,33	8	16,67	2	11,11	8	24,24	1	6,25
– кругла спина	1	8,33	4	8,33	6	33,33	5	15,15	-	-
– круглоувігнута спина	-	-	-	-	-	-	1	3,03	-	-
– плоска спина	-	-	-	-	-	-	1	3,03	-	-

Аналіз літератури свідчить, що тривала робота в положенні сидячи, особливо з нахиленим уперед тулубом, крім утоми м'язів спини та шиї, часто призводить до розвитку застійних явищ у нижніх кінцівках, черевній і тазовій ділянках, а також до розтягування та послаблення м'язів плечового пояса й розгиначів спини [1, 3, 12, 15]. Розглянемо саме типи порушення постави, притаманні дівчатам різних спеціалізацій. У науковій літературі наголошено, що типовою для піаністів робочою позою є положення сидячи. Так, під час гри на фортепіано основне

навантаження припадає на м'язи рук, плечового пояса, спини та незначною мірою – ніг, тому їхній недостатній розвиток може спричинити перенапруження та передчасне стомлення [14, 15].

Як бачимо з табл. 2, дівчатам спеціалізації «Фортепіано, оркестрові, струнні інструменти» I курсу притаманне таке порушення постави, як сколіотична постава (у 45,45 % випадків) і кругла спина (15,15 %), тоді як у представниць спеціалізації «Оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти» найбільший відсоток порушення постави «кругла спина» (33,33 %).

Важливим у контексті нашого дослідження є опис типів постави дівчат II курсу мистецьких спеціальностей за спеціалізаціями. У табл. 3 представлено особливості розподілу типів постави II-курсниць різних спеціалізацій.

Таблиця 3

Характеристика стану постави дівчат, студентів мистецьких спеціальностей II курсу, (n=139)

Тип постави	Акторське мистецтво, кіно фотозйомка, теорія музики, (n=17)		Вокал, хорове диригування (n= 49)		Оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти, (n=19)		Фортепіано, оркестрові, струнні інструменти, (n=32)		Хореографія, (n=22)	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Нормальна постава	15	46,88	8	42,11	35	71,43	20	90,91	14	82,35
Порушення постави:	17	53,13	11	57,89	14	28,57	2	9,09	3	17,65
– сколіотична постава	12	37,50	2	10,53	10	20,41	2	9,09	2	11,76
– кругла спина	4	12,50	9	47,37	4	8,16	-	-	1	5,88
– круглоувігнута спина	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– плоска спина	1	3,13	-	-	-	-	-	-	-	-

Провівши порівняння відсоткового співвідношення нормальної постави в дівчат I-го та II-го курсів, можемо констатувати, що в II-курсниць спеціалізації «Фортепіано, оркестрові, струнні інструменти» відсоток осіб із нормальною поставою на 7,67 % нижчий, ніж серед дівчат цієї спеціалізації на I курсі. У II-курсниць спеціалізації «Оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти» кількість респонденток із порушеннями постави на 13,45 % більша, ніж серед дівчат I курсу цієї спеціалізації. Збільшилася кількість осіб із порушеннями постави в II-курсниць спеціалізації «Вокал, хорове диригування» на 3,57 %, порівняно з дівчатами I курсу цієї спеціалізації. Відповідно, і в дівчат спеціалізацій «Хореографія» та «Акторське мистецтво, кіно-, фотозйомка, теорія музики» на II курсі кількість осіб із нормальною поставою нижча, ніж на I-му.

Важливим є аналіз типів постави дівчат II курсу з оглядом на виявлені її порушення. Як бачимо з табл. 3, серед порушень постави в дівчат II курсу переважає такий тип, як сколіотична постава: 37,50 % – дівчата спеціалізації зі «Фортепіано, оркестрові, струнні інструменти», 10,53 % – зі спеціалізації «Оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти», 20,41 % – спеціалізації «Вокал, хорове диригування»; у 9,09 і 11,76 % – дівчата спеціалізацій «Хореографія» й «Акторське мистецтво, кіно-, фотозйомка, теорія музики» відповідно.

Установлено, що найбільший відсоток порушення постави в дівчат II курсу в групах спеціалізацій «Фортепіано, оркестрові, струнні інструменти» й «Оркестрові духові та ударні інструменти».

Висновки та перспективи подальших досліджень. У ході проведених досліджень установлено, що відсоткове співвідношення дівчат мистецьких спеціальностей із порушеннями постави на II курсі є більшим, ніж на I-му. Серед порушень постави і на I-му, і на II-му курсах у дівчат спеціалізації «Фортепіано, оркестрові, струнні інструменти» – такий тип, як сколіотична постава, у респонденток спеціалізації «Оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти» – кругла спина.

Перспективи подальших досліджень будуть пов'язані з дослідженням стану біогеометричного профілю студентів залежно від типу їхньої постави й спеціалізації.

Джерела та література

1. Альошина А. І. Профілактика й корекція порушень опорно-рухового апарату в дошкільнят, школярів та студентської молоді у процесі фізичного виховання: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. 368 с.
2. Випасняк І. П., Шанковський А. З. Характеристика фізичної підготовленості студентів з нормальною поставою та різним рівнем стану біогеометричного профілю. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*: зб. наук. праць. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. Вип. 11 (93). С. 24–28.
3. Кашуба В. А., Адель Бенжедду. Профілактика и коррекция нарушений пространственной организации тела человека в процессе физического воспитания. Киев: Знання України, 2005. 160 с.
4. Кашуба В. А., Сергиенко К. Н. Технологии биомеханического контроля состояния опорно-рессорной функции стопы человека. *Материалы I Международной научно-практической конференции «Биомеханика стопы человека»*. Гродно, 2008. С. 32–34.
5. Кашуба В., Бирик Р., Носова Н. Контроль состояния пространственной организации тела человека в процессе физического воспитания: история вопроса, состояние, пути решения. *Молодіжний науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт*/уклад. А. В. Цьось, А. І. Альошина. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. Вип. 7. С. 10–19.
6. Кашуба В. А., Футорный С. М., Андреева Е. В. Скрининг показателей физического здоровья студентов в процессе физического воспитания. *Теория и методика физической культуры*. Алматы: Казахская академия спорта и туризма, 2012. № 4. С. 65–74.
7. Кашуба В. Змістовний компонент фізичного виховання студентів із порушеннями опорно-рухового апарату в спеціальних медичних групах. *Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт*: журнал/уклад. А. В. Цьось, А. І. Альошина. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. Вип. 20. С. 44–50.
8. Кашуба В. А., Дудко М. В. Современные подходы, методики и технологии к формированию здорового образа жизни студентов в процессе физического воспитания. *Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2015. Вип. 17. С. 52–57.
9. Кашуба В. А., Дудко М. В. Технологии профилактики нарушений осанки студентов в процессе физического воспитания. *Наука и спорт: современные тенденции*. 2016. № 2 (Т. 11). С. 24–31.
10. Кашуба В., Лопачький С., Хабінець Т. Просторова організація тіла людини в процесі моніторингових досліджень. *Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2017. Вип. 25. С. 9–15.
11. Кашуба В. О., Рудницький О. В., Гонядзе Ю. К. Інноваційні підходи в фізичному вихованні студентської молоді з різними типами тіло будови. *Актуальні проблеми фізичної культури, спорту, фізичної терапії та ерготерапії: біомеханічний, психофізіологічний та метрологічний аспекти*: матеріали I Всеукр. електрон. наук.-практ. конф. з міжнар. участю. Київ: НУФВСУ, 2018. С. 185–189.
12. Кашуба В. О., Попадюха Ю. А. Біомеханіка просторової організації тіла людини: сучасні методи та засоби діагностики і відновлення порушень: монографія. Київ: Центр учб. літ., 2018. 769 с.: іл. Бібліогр.: С. 751–769.
13. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання: підручник для студентів вищих навч. закладів фіз. виховання і спорту: Т1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. Київ, 2008. 392 с.
14. Юмашева Л. І. Корекція порушень постави студентів музичного вищого навчального закладу у процесі фізичного виховання: автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02/Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. Київ, 2007. 20 с.
15. Kashuba Vitaliy, Asauluk Inna, Dyachenko Anna. Characteristics of the biogeometric profile of students' posture in the process of vocational and physical training. *Journal of Education, Health and Sport*. 2017. 7(6). 1255–1264.
16. Kashuba Vitaliy, Asauluk Inna, Dyachenko Anna. To the question of use of health fitness in the process of professional and applied physical preparation of student youth. *Journal of Education, Health and Sport*. 2017. 7(7). 1366–1378. DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.2547968>
17. Kashuba Vitaliy, Asauluk Inna, Diachenko Anna. A modern view on the use of information technologies in the process of physical education of student youth. *Journal of Education, Health and Sport*. Vol. 7(2). 2017. P. 765–775.
18. Kashuba Vitaliy, Asauluk Inna, Dyachenko Anna. Peculiarities of the unit of practical application of correction technology of the students' physical condition in the process of vocational and applied physical training. *Journal of Education, Health and Sport*. 2017. 7(8). 1818–1827.

Referens

1. Aleshina, A. (2015). *Profilyaktyka i korektsiya porushen oporno-rukhovoho aparatu v doshkilnyat, shkolyariv ta studentskoyi molodi u protsesi fizychnoho vykhovannya* [Prevention and correction of disorders of the

- musculoskeletal system in preschool children, schoolchildren and student youth in the process of physical education]. Lutsk, Ukraine: Vezha-Druk (in Ukrainian).
2. Vypasniak, I., & Shankovskiy, A. (2017). Kharakterystyka fizychnoyi pidhotovlenosti studentiv z normal'noyu postavoyu ta riznym rivnem stanu bioheometrychnoho profilu [Characteristic of students' physical fitness with normal posture and different level of biogeometric profile]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriya 15: Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoyi kultury (fizychna kul'tura i sport)* [Scientific journal of M. P. Dragomanov National Pedagogical University. Series 15: Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)], 11 (93), 24–28 (in Ukrainian).
 3. Kashuba, V., & Benzheddu, A. (2005). *Profilaktika i korrektsiya narusheniy prostranstvennoy organizatsii tela cheloveka v protsesse fizicheskogo vospitaniya* [Prevention and correction of violations of the spatial organization of the human body in the process of physical education]. Kyiv, Ukraine: Znaniya Ukrainy (in Russian).
 4. Kashuba, V., & Sergienko, K. (2008). Tekhnologii biomekhanicheskogo kontrolya sostoyaniya oporno-ressornoy funktsiy stopy cheloveka [Technologies of biomechanical monitoring of the state of the support-spring function of the human foot]. *Materialy I Mezhdunarodnoy nauchnoprakticheskoy konferentsii «Biomekhanika stopy cheloveka»* [Materials of the I International scientific-practical conference «Biomechanics of the human foot»], 32–34 (in Russian).
 5. Kashuba, V., Bibik, R., & Nosova, N. (2012). Kontrol sostoyaniya prostranstvennoy organizatsii tela cheloveka v protsesse fizicheskogo vospitaniya: istoriya voprosa, sostoyaniye, puti resheniya [Monitoring the state of the spatial organization of the human body in the process of physical education: the history of the issue, the state, solutions]. *Molodizhnyi naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrayinky. Fizychno vykhovannya i sport* [Youth scientific bulletin of Lesya Ukrainka Volyn National University. Physical education and sports], 7, 10–19 (in Russian).
 6. Kashuba, V., Futornyi, S., & Andreeva, E. (2012). Skringing pokazateley fizicheskogo zdorovya studentov v protsesse fizicheskogo vospitaniya [Screening of students' physical health indicators in the process of physical education]. *Teoriya i metodika fizicheskoy kultury* [Theory and methodology of physical education], 4, 65–74 (in Russian).
 7. Kashuba, V. (2015). Zmistovnyi komponent fizychnoho vykhovannya studentiv iz porushennyamy oporno-rukhovoho aparatu v spetsialnykh medychnykh hrupakh [The substantive component of physical education of students with disorders of the musculoskeletal system in special medical groups]. *Molodizhnyi naukovyi visnyk Skhidnoyevropeyskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrayinky. Fizychno vykhovannya i sport* [Youth scientific bulletin of Lesya Ukrainka Eastern European National University. Physical education and sports], 20, 44–50 (in Ukrainian).
 8. Kashuba, V., & Dudko, M. (2015). Sovremennyye podkhody, metodiki i tekhnologii k formirovaniyu zdorovogo obraza zhizni studentov v protsesse fizicheskogo vospitaniya [Modern approaches, methods and technologies to the formation of a healthy lifestyle of students in the process of physical education]. *Molodizhnyi naukovyi visnyk Skhidnoyevropeyskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrayinky* [Youth scientific bulletin of Lesya Ukrainka Eastern European National University], 17, 52–57 (in Russian).
 9. Kashuba, V., & Dudko, M. (2016). Tekhnologiya profilaktiki narusheniy osanki studentov v protsesse fizicheskogo vospitaniya [Technology for the prevention of posture disorders of students in the process of physical education]. *Nauka i sport: sovremennyye tendentsii* [Science and sport: current trends], 2 (11), 24–31 (in Russian).
 10. Kashuba, V., Lopatskyi, S., & Khabinets, T. (2017). Prostorova orhanizatsiya tila lyudyny v protsesi monitorynhovykh doslidzen [Spatial organization of the human body in the process of monitoring research]. *Molodizhnyi naukovyi visnyk Skhidnoyevropeyskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrayinky* [Youth scientific bulletin of Lesya Ukrainka Eastern European National University], 25, 9–15 (in Ukrainian).
 11. Kashuba, V., Rudnytskyi, O., Honadze, Y. (2018). Innovatsiyini pidkhody v fizychnomu vykhovanni studentskoyi molodi z riznymi typamy tilobudovy [Innovative approaches in physical education of student youth with different types of physique]. *Aktualni problemy fizychnoyi kultury, sportu, fizychnoyi terapiyi ta erhoterapiyi: biomekhanichni, psykhofiziologichni ta metrolohichni aspekty: materialy I Vseukrayinskoyi elektronnoy naukovo-praktychnoyi konferentsii z mizhnarodnoyu uchastiu* [Actual problems of physical culture, sports, physical therapy and ergotherapy: biomechanical, psychophysiological and metrological aspects: materials of I All-Ukrainian electronic scientific-practical conferences with international participation], 185–189 (in Ukrainian).
 12. Kashuba, V., & Popadiukha, Y. (2018). *Biomekhanika prostorovoyi orhanizatsiyi tila lyudyny: suchasni metody ta zasoby diahnostryky i vidnovlennya porushen* [Biomechanics of spatial organization of the human body: current methods and means for diagnosis and restoration of disorders]. Kyiv, Ukraine: Tsentri uchbovoi literatury (in Ukrainian).
 13. Krutsevych, T. (2008). *Teoriya i metodyka fizychnoho vykhovannya: pidruchnyk dlya studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv fizychnoho vykhovannya i sportu: Tom 1. Zahalni osnovy teorii i metodyki fizychnoho vykhovannya* [Theory and methodology of physical education: textbook for students of higher education of

- institutions of physical education and sports: Vol. 1. General basics of the theory and methods of physical education]. Kyiv, Ukraine (in Ukrainian).
14. Yamasheva, L. (2007). Korektsiya porushen postav studentiv muzychnoho vyshchoho navchalnoho zakladu u protsesi fizychnoho vykhovannya [Correction of violations of posture of students of musical higher education institution in the process of physical education]. (Dissertation of the candidate of sciences). Kyiv, Ukraine (in Ukrainian).
 15. Kashuba, V., Asauluk, I., & Dyachenko, A. (2017). Characteristics of the biogeometric profile of students' posture in the process of vocational and physical training. *Journal of Education, Health and Sport*. 7(6). 1255–1264.
 16. Kashuba, V., Asauluk, I., & Dyachenko, A. To the question of use of health fitness in the process of professional and applied physical preparation of student youth. *Journal of Education, Health and Sport*. 7(7). P. 1366–1378. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.2547968>
 17. Kashuba, V., Asauluk, I., & Diachenko, A. (2017). A modern view on the use of information technologies in the process of physical education of student youth. *Journal of Education, Health and Sport*. 7 (2). P. 765–775.
 18. Kashuba, V., Asauluk, I., & Dyachenko, A. (2017). Peculiarities of the unit of practical application of correction technology of the students' physical condition in the process of vocational and applied physical training. *Journal of Education, Health and Sport*. 7 (8). P. 1818–1827.

Анотації

Актуальність. Завдання фізичного виховання характеризуються оздоровчою спрямованістю, забезпеченням нормального фізичного розвитку особистості на засадах індивідуалізації змісту, методів, засобів фізичної культури й спорту. Стан постави – важливий показник фізичного розвитку та, на жаль, функціональні порушення постави належать до найбільш поширених відхилень у скелетно-м'язовій системі студентської молоді на сучасному етапі. У спеціальній науковій літературі зафіксовано деякий досвід вивчення проблеми корекції постави студентів музичних спеціальностей у процесі фізичного виховання. Водночас правильно сформована постава є визначальною для робочої пози музиканта, дає змогу зберегти в процесі гри правильну невимушену позу, посадку за інструментом, забезпечує правильну постановку рук, сприяє розкнутості плечового пояса, унеможливує проблеми зі становленням виконавської техніки. **Мета** – визначити особливості типів постави студентів мистецьких спеціальностей в процесі фізичного виховання. **Методи наукового пошуку** – аналіз та узагальнення фахової науково-методичної літератури й документальних матеріалів, педагогічне спостереження, метод антропометрії, візуальний «скринінг» рівня стану постави, методи математичної статистики. У ході дослідження здійснено розподіл дівчат I та II курсів мистецьких спеціальностей за типами постави відповідно до спеціалізацій. Установлено найбільш характерні порушення згідно з досліджуваними спеціалізаціями. Наприклад, у дівчат II курсу переважає такий тип постави, як сколіотична: 37,50 % – спеціалізація «Фортепіано, оркестрові, струнні інструменти», 10,53 % – дівчата спеціалізації «Оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти», 20,41 % – спеціалізація «Вокал, хорове диригування» і 9,09 % та 11,76 % – спеціалізації «Хореографія» й «Акторське мистецтво, кіно-, фотозйомка, теорія музики» відповідно. **Перспективи подальших досліджень** будуть пов'язані з дослідженням стану біогеометричного профілю студентів залежно від типу їхньої постави й спеціалізації.

Ключові слова: фізичне виховання, студенти музичних спеціальностей, постава, типи постави.

Віталій Кашуба, Інна Асаулук, Анна Дьяченко. Особенности соматоскопических показателей студенческой молодежи в процессе физического воспитания. Актуальность. Задачи физического воспитания характеризуются оздоровительной направленностью, обеспечением нормального физического развития личности на основе индивидуализации содержания, методов, средств физической культуры и спорта. Состояние осанки – важный показатель физического развития и, к сожалению, функциональные нарушения осанки относятся к наиболее частым отклонениям в скелетно-мышечной системе студенческой молодежи на современном этапе. В специальной научной литературе фиксируется некоторый опыт изучения проблемы коррекции осанки студентов музыкальных специальностей в процессе физического воспитания. В то же время, правильно сформированная осанка является определяющей для рабочей позы музыканта, позволяет сохранить в процессе игры правильную непринужденную позу, посадку за инструментом, обеспечивает правильную постановку рук, способствует раскованности плечевого пояса, делает невозможными проблемы со становлением исполнительской техники. **Цель работы** – определить особенности типов осанки студентов специальностей искусства в процессе физического воспитания. **Методы научного поиска** – анализ и обобщение профессиональной научно-методической литературы и документальных материалов, педагогическое наблюдение, метод антропометрии, визуальный «скрининг» уровня состояния осанки, методы математической статистики. В ходе исследования осуществлялось распределение I- и II-курсниц специальностей искусства по типам осанки специализациям. Установлены наиболее характерные нарушения в соответствии исследуемых специализаций. Например, у девушек II курса преобладает такой тип осанки, как сколиотическая: 53,13 %

– специализация «Фортепиано, оркестровые, струнные инструменты», 10,53 % – «Оркестровые духовые и ударные инструменты, народные инструменты», 20,41 % – «Вокал, хоровое дирижирование» и в 9,09 % и 11,76 % – специализации «Хореография» и «Актерское искусство, кино-, фотосъемка, теория музыки» соответственно. Перспективы дальнейших исследований будут связаны с исследованием состояния биометрического профиля студентов в зависимости от типа их осанки и специализации.

Ключевые слова: физическое воспитание, студенты музыкальных специальностей, осанка, типы нарушений осанки.

Vitaliy Kashuba, Inna Asauliuk, Anna Dyachenko. Features of Somatoscopic Indicators of Student Youth in the Process of Physical Education. Topicality. The tasks of physical education are characterized by a health-improving orientation, ensuring the normal physical development of a person based on the individualization of the content, methods, means of physical education and sports. Posture is an important indicator of physical development and, unfortunately, functional disorders of posture are among the most common abnormalities in the musculoskeletal system of students at the present stage. In the special scientific literature, some experience of studying the problem of correcting the posture of students of musical specialties in the process of physical education has been recorded. At the same time, a correctly formed posture is crucial for the musician's working posture, allows maintaining the correct relaxed posture, fit behind the instrument during the play, ensures the correct positioning of the hands, promotes looseness of the shoulder girdle, makes impossible the formation of the performing technique. The objective of the work is to determine the characteristics of the types of posture of students of artistic specialties in the process of physical education. **Methods of the scientific research:** analysis and generalization of professional scientific and methodological literature and documentary materials, pedagogical observation, anthropometry method, visual «Screening» of the state of posture, methods of mathematical statistics. In the course of the study, the distribution of girls of I and II courses of artistic specialties by types of posture, respectively, of specializations was carried out. The most characteristic violations in accordance with the studied specializations are established. For example, the second-year girls are dominated by this type of posture as scoliotic posture: 53,13 % of girls specialize in «Piano, orchestral, stringed instruments», 10,53 % – of girls specialize in «Orchestral wind and percussion instruments, folk instruments», 20,41 % – of girls specialize in «Vocals, choral conducting» and 9,09 % and 11,76 % – of girls specialize in «Choreography» and «Acting, film photography, music theory», respectively. Prospects for further research will be associated with the study of the state of the biogeometric profile of students depending on the type of posture and specialization.

Key words: physical education, students of musical specialties, posture, types of posture disorders.